

FOAIA DIECEZANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	„FOAIA DIECEZANĂ“
„ „ „ pe 1/2 an 5 „	de cuvinte 6 cor, până la 200 de cuvinte 8 cor.	tar banii de prenumerațiune și inserțiunile la
„ România și străinătate pe an 14 franci	de aci în sus 10 coroane	ADMINISTRAȚIUNEA
„ „ „ „ pe 1/4 an 7 „		Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Nr. 2797 Pl. ex 1905.

NICOLAE

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul bisericii drept credincioase păsăritene în eparhia română a Caransebeșului.

~~Lubitului cler și popor credincios, dar, îndurare și pace dela Dumnezeu~~
Tatăl nostru, carele este în ceriuri!

Deoarece conform dispozițiunii conclusului congregual din 19 Iunie 1886 Nr. prot. 142, punct III, la 30 Septembre a. c. a expirat periodul de 3 ani, pentru care s'au fost ales cu finea anului 1902, deputații preoțesci și mirenesci pentru congresul bisericesc național român, având a se începe periodul congregual viitoriu pe 3 ani dela 1 Octobre a. c. 1905 și a dura până la 30 Septembre 1908, așa Consistoriul nostru diecesan este învitat prin conclusul Pré Veneratului Consistoriu metropolitan ddto 21 August a. c. Nr. 114 M. ca să facă cele de lipsă, pentru-ca alegerile deputaților la proximal congres, carele va fi să se întrunescă la 1/14 Octobre 1906 să se efectuescă în terminul dela 1 Octobre până la ultima Decembre a. c. 1905.

Drept aceea în înțelesul §-lui 148 combinat cu §-ul 91 din statutul organic, diecesa noastră a Caransebeșului ca parte constitutivă a provinciei noastre metropolitane este provocată prin acesta a pași la alegerea reprezentanților ei, preoți și mireni, pentru congresul ordinariu pe periodul dela 1 Octobre a. c. până la 30 Septembre 1908. Deci, pe basa decisiunilor Consistoriului nostru plenar ținut la datul de mai jos, pentru alegerea celor 10 deputați preoțesci și a celor 20 deputați mirenesci din diecesa noastră dispunem următoarele:

I. Pentru alegerea deputaților preoțesci se desige ziua de **Joi in 24 Novembre cal. v. a. c.** și așa preoții din fie-care cerc electoral preoțesc au să se adune **fără de a mai aștepta altă convocare** negreșit încă înainte de amăzi la 11 ore în acesta zi la locul central al colegiului pentru alegerea deputatului preoțesc, anume, în localul designat prin comisariul consistorial, și acolo sub presiidiul acestui comisariu să se constituie în colegiu electoral, alegându-și doi bărbați de încredere și un notariu.

După constituirea colegiului electoral să va urma apoi conform celor dispuse în §§-ii 19—26 inclusive din regulamentul de procedură la alegerea deputaților la congresul național bisericesc.

Cururile electorale pentru alegerea deputaților preoțesci sunt tot acelea ce au fost și până acuma, și anume cele 10 tracte protopresbiterale, cum au fost compuse ele până la finea anului 1890, fiind locuri centrale ale colegiilor: 1. Caransebeș, pentru cercul electoral preoțesc al Caransebeșului; 2. Logoș, pentru cercul electoral preoțesc al Logoșului; 3. Făget, pentru tractul Făgetului; 4. Jebel, pentru fostul tract al Jebelului; 5. Ciacova, pentru fostul tract al Ciacovei; 6. Vêrșet, pentru fostul tract al Vêrșetului; 7. Petrovoselo, pentru fostul tract al Panciovei; 8. Iam, pentru fostul tract al Bisericii-albe; 9. Oravița-montană, pentru fostul tract al Oraviței; 10. Mehadia, pentru tractul Mehadiiei.

De comisari consistoriali, pentru conducerea colegiilor electorale, se denumesc protopresbiterii din respectivele tracte, și anume: 1) pentru cercul I. Caransebeș, protopresbiterul Andreiu Ghidiu; 2) pentru cercul II. Logoj, protopresbiterul Dr. George Popoviciu; 3) pentru cercul III. Făget, protopresbiterul Sebastian Olariu; 4) pentru cercul IV. Jebel, protopresbiterul Ioan Pepa, 5) pentru cercul V. Ciacoșa, protopresbiterul Ioan Pinciu; 6) pentru cercul VI. Vârșet, asesorul consistorial Mihail Juica, paroch în Srediștea-mică; 7) pentru cercul VII. Petrovoselo, protopresbiterul Trifon Miclea; 8) pentru cercul VIII. Iam, protopresbiterul Filip Adam; 9) pentru cercul IX. Oravița-montană, protopresbiterul Alexandru Popoviciu; 10) pentru cercul X. Mehadia, protopresbiterul Mihail Popoviciu.

II. Pentru alegerea deputatului mirén se delige Dumineca din 27 Novembre a. c. st. v.

Deci preoțimea parohială va publica cu 8 zile mai înainte, adică Duminecă în 20. Novembre a. c. stilul vechiu în fiecare biserică, că în Dumineca viitoare, adică în 27 Novembre cal. vechiu a. c. se va ținea sinod parohial extraordinariu pentru alegerea unui deputat congressional pe periodul dela 1 Octobrie a. c. până a 30 Septembrie 1908.

Cu privire la această publicare, precum și la ținerea sinodului parohial electoral, agendele oficiului parohial sânt cele cuprinse în §§-ii 14, 15, 16 și 17 din regulamentul de procedură la alegerea deputaților pentru congresul național bisericesc.

În privința alegerii deputaților mireni sânt a se observa următoarele:

Duminecă în 27 Novembre cal. vechiu a. c. după terminarea santei liturgii împreunate cu chemarea Duhului Sânt, în fiecare comună bisericescă — filiile la olaltă cu matera — se întrunesc sinodul parohial extraordinariu pentru alegerea unui deputat mirén.

Localul pentru sinodul acesta pôte fi biserica, seu școla seu altă localitate corespunzătoare.

Sinodul se deschide și lucră la început sub presiul ordinariu (parohul local, eventual protopresbiterul, seu alt preot), se cetesce ordinațiunea consistorială de față, se cetesce lista membrilor sinodului și se acludă la protocol; în fine se constituie sinodul electoral.

Ora când s'a deschis sinodul se însamnă la protocol.

Eră celelalte dispozițiuni din regulamentul de procedură pentru alegerea deputaților la congresul național bisericesc, referitoare la alegerea deputatului mirén, sânt următoarele:

§. 28. Sinodul propriu electoral se constituie alegându-și un președinte, doi bărbați de încredere și un notariu, — apoi procedă numai decât la însuși actul alegerii de deputat, sub conducerea și controla biroului sinodal.

§. 29. Votarea se face în rëndul listei. Numai cei înscriși în listă sânt îndreptății la alegere.

§. 30. Ales pôte fi acela, care e membru alegătoriu al vre-unei comune parohiale din metropolia noastră ortodoxă orientală română.

§. 31. Forma votării este cea cu graiu viu, seu deca cer 20 alegători, cea secretă cu ședule.

Ora, când se începe votarea se notéză în protocol.

§. 32. Ordinea votării este acesta: președintele seu notariul cetesce din listă cu graiu respicat și pe rënd numele fie-cărui alegătoriu; membri prezenți ai sinodului, cari voiesc să participe la alegere, vin în persoană unul câte unul, la masa biroului sinodal în rëndul, după cum sunt chemați din listă; fie-care din ei i-și dă votul cu graiu viu, eventual prin ședula.

Aclamațiunea nu este permisă, de asemenea nu este permis a vota unul în numele altuia, present seu absent.

La cas, când alegătoriu nu scie întreg numele candidatului, e de ajuns, deca el va numi seu va scrie numele de familie și caracterul candidatului, așa însă ca identitatea persoanei se nu vină la îndoielă.

§. 33. Notariul sub controla președintelui și a bărbaților de încredere petrece în protocolul sinodal voturile date, scriind la fie-care votant numărul curent, numărul din listă, numele alegătoriuului și în rubrica următoare alături numele acelui individ, căruia alegătoriu și-a dat votul.

În loc de numele candidatului nu sânt permise semne indicative, aite indicări, seu scurtări.

La cas de votare secretă se însamnă în protocol numai numele alegătorilor, ér ședulele se adună și se păstréză tôte pentru actul scrutinului, ce va urma.

§. 34. După-ce vor fi votat după listă toți alegătorii prezenți, se mai așteptă o jumătate de oră pentru alegătorii, cari n'au fost prezenți sub decursul votării, și cari venind acum, mai pot vota. După expirarea timpului de jumătate de oră, și după ce au votat toți cei-ce s'au prezentat în aceea jumătate de oră, se încheiă alegerea, însemnându-se în protocol timpul (ora și minutele) încheiării.

§. 35. După încheiarea votării biroul sinodal numără voturile, ér la cas de votare secretă, ședulele, cari dacă corespund numărului votaților, se scrutineză desfăcându-se ele, apoi cetindu-se și numărându-se numele ce le conțin.

Resultatul votării se însamnă la protocol în modul cel mai exact, ca se fie evident, câte voturi a întrunit fie-care candidat.

La cas de votare secretă, ședulele după scrutinare se adună tôte la olaltă, se numeriséză, și legate bine se pun sub covertă, ér coverta se sigileză după modalitatea prescriasă pentru sigilarea protocolului, la care ele se alătură.

§. 36. Terminându-se actul alegerii, sinodul electoral designéză pre unul dintre bărbații de încredere cari se primescă protocolul sinodului electoral, după-ce va fi în tótă forma încheiat și sigilat, și la timpul indicat se-l ducă la locul central al cercului, și se-l presinte în persoană comisariului consistorial, făcând acolo parte din colegiul scrutinatoriu pentru cercul întreg.

În cazul, când acest delegat al sinodului electoral ar fi împedecat a-și împlini acosta datorință, are se predec protocolul celui-alt bărbat de încredere, ca el se-l prezenteze la timpul și locul indicat.

Despre întreg decursul sinodului electoral se face protocol, care încheiându-se, se autentică în prezența alegătorilor, apoi se subscrie de președinte, de bărbații de încredere și de notariu, acludându-i-se lista alegătorilor și eventualminte ședulele de votare.

Mai multe côle în protocol se cos la olaltă și capetele firului cosuturii se pun sub sigil.

Protocolul trebuie să aibă pe pagina subscrierilor două sigile întregi, unul al parohiei, altul al președintelui său al unuia dintre bărbații de încredere.

Sigilarea făcută după alte modalități se însemnă la protocol împreună cu cauzele ei.

§. 37. Protocolul încheiat, scris și instruit se pune în covertă împreună cu achusele lui, și coverta se sigilează cu cêră, punându-se cele două sigile prescrise pentru însuși protocolul. Dacă nici președintele, nici bărbații de încredere nu au sigil, pe covertă în amândouă locurile se pune sigilul parohiei. Astfel sigilat protocolul se prevede în loc de adresă cu titlul „Protocolul sinodului parohial electoral din comuna N^o” și se predă bărbatului de încredere designat pentru a-l duce la comisariul consistorial, ăr după toate acestea președintele declară sinodul electoral încheiat.

Bărbatul de încredere respective substitutul seu, este datoriu să prezenteze în persoană protocolul electoral la colegiul de scrutinii.

III. Pentru scrutinare se defige ziua de Duminecă în 4 Deembre cal. vechiu a. c.

În această ziua precis la 11 ore înainte de amăzi toți bărbații de încredere, cărora s'au dat la mână protocoalele electorale ale sinódelor parohiale, se adună la locul central al cercului lor electoral, și anume, în localul designat spre acest scop prin comisariul consistorial; acolo apoi sub presiul comisariului consistorial se constituie într'un colegiu de scrutinii alegându-și doi bărbați de controlă și un notariu.

Constituindu-se colegiul scrutinătoriu, comisariul consistorial desfăce pe rând toate protocoalele electorale, tăiând marginile covertelor fără a vătéma sigilele; protocoalele apoi se cetesc cu voce înaltă, se numeră sumariile voturilor dintr'însele și se scriu în protocolul colegiului.

După-ce s'a terminat scrutinarea protocoalelor prezente, încât acelea nu s'ar fi prezentat din toate comunele, ce aparțin cercului de scrutinii, se mai așteptă o jumătate de oră, în decursul căreia se mai scrutinează cele întrate în acest restimp, și cu acesta scrutiniul se încheiă.

Protocoalele electorale, cărora le lipsesc recerințele formale prescrise prin acest regulament, precum și cele sosite pe altă cale său după terminarea scrutiniului, nu se iau în considerare, dar se aclud separat la protocol, spunându-se în protocol cauza, pentru care nu s'au putut considera.

Covertele rămân acluse la protocoale.

Pentru purcederea mai departe la scrutinare, sânt de a se observa strêns cele dispuse în §§-ii 39, 40 și 41 din numitul regulament, ără acești paragrafi sună precum urmêză :

§. 39. După esaminarea, numărarea și sumarea voturilor din întregul cerc electoral se constată rezultatul final, și acel individ, care a întrunit cele mai multe voturi, se proclamă ales deputat congressional.

La cas, când doi au în majoritate voturi egale, între ei decide sôrtea executată la moment, și cel favorit de sôrte se proclamă deputat.

§. 40. Pentru deputatul ales se face în prezența colegiului de scrutinii un credențional, care numai decât se subscrie de comisariu și de toți membrii colegiului de scrutinii.

Credenționalul se trâmite alesului deputat acolo, unde acela se află cu locuința, pe calea cea mai sigură și fără amênare, sub speciala îngrijire a comisariului. Espedarea pe calea postală se face cu recomandare.

§. 41. Despre totă lucrarea colegiului de scrutinii se face protocol special, care după încheiere se autentică și se subscrie întocmai ca credenționalul, de comisariu și de toți bărbații de încredere.

După acestea comisariul consistorial declară încheiată misiunea colegiului de scrutinii, ăr protocolul acestuia dimpreună cu toate celelalte acte electorale, le așterne în 24 de ore Consistoriului sub covertă, pe lângă raport, în care arată, că credenționalul l-a transpus alesului deputat, indicând și modul transpunerii.

IV. Agendele comisariului consistorial sunt normate în §-ii 9, 10, 11 și 12 din regulamentul de procedură pentru alegerea deputaților la congres, cari paragrafi sună precum urmêză :

§. 9. Comisariul consistorial e președintele biroului în colegiul de alegere, respective de scrutinii, — el designă localul pentru actul alegerii, respective al scrutiniului, deschide și închide ședințele, conduce afacerile și consultările, enunță rezultatul votării, respective al scrutiniului și grijesce pentru ordinea bună în colegiu.

§. 10. Comisariul consistorial, care se află împedecat a-și împlini misiunea sa, face numai decât arêtare la Consistoriu, restituind tipăriturile, ce i-s'au comunicat, său îngrijindu-se, ca aceea în ziua alegerii respective a scrutiniului, să fie la dispozițiunea biroului.

Neurmând dela Consistoriu denumirea altui comisariu până la ziua alogerii, respective a scrutiniului, — său întrevenind împedecarea comisariului numai în momentul suprem, chiar la alegere său la actul scrutiniului, membrii colegiului electoral preoțesc respective ai scrutiniului mirenesc, aleg un suplent al comisariului consistorial, care îndeplinesce toate agendele comisariale.

§. 11. Împedecare pentru comisariul consistorial se ivesce între altele, îndată ce la votare, respective scrutinare se observă, că și numele lui ocure în rândul candidaților de deputat pentru acel colegiu, respective cerc, el însă pôte delătura pedeca prin declarațiune: că nu reflectă la eventualul mandat de deputat, care declarațiune se petrece numai decât la protocolul de alegere, respective de scrutiniul, și atunci alegerea, respective scrutiniul se continuă sub presiul lui.

Dacă cu toate acestea, majoritatea voturilor ar întruni-o comisariul consistorial, alegerea se consideră de nulă, și în colegiul preoțesc imediat se efeptuesce alegerea nouă, la care însă pentru comisariul consistorial nu se mai pôte vota; ăr colegiul de scrutinii nu estradă credenționalul, ci subșterne actele la Consistoriul eparhial, ca să ordîneze alegere nouă.

§. 12. Comisariul consistorial, eventual substitutul său, terminând actul alegerii, respective al scrutiniului, așterne Consistoriului eparhial protocolul colegiului, într'una cu toate actele, conform §. 26, respective §. 41.

V. Misiunea de comisariu consistorial este onorifică și de aceea nu se pôte pretinde nici diurne nici spese de călătorie.

VI. Pentru deplina orientare a preoțimei, sinódelor parohiale, comisariilor consis. precum și a bâr-

baților de încredere, urmază la finea acestei pastorale a Nostre împărțirea diecesei în cele 20 cercuri electorale pentru deputații mireni, cu numirea comisarilor consistoriali și a locurilor de scrutinii.

VII. Cătră acestea Vi-se aduce la cunoștință, că numai acelea proteste pot fi luate în considerație cari au intrat la presiulul congresului în termen de 15 zile dela scrutinare, resp. pentru preoți, dela alegere.

În fine Vă recomandăm tuturor, Iubiților! ca să alegeți de deputați bărbați maturi și luminați, creștini devotați binelui de comun, iubitori de pace și de atât doritul progres, precum și comprobați prin fapte, că sunt cu alipire neclătită cătră biserică și insituiunile ei apostolice și canonice.

VIII. Preoțimea parohială va publica această pastorală în Duminecile din 20 Novembre și 27 Novembre cal. vechiu a. c. poporului adunat în s. biserică, ingrijind de timpuriu, ca în ziua alegerii, în sinodul parohial, să fie la îndemână lista alegătorilor verificați și sigilul parohial, precum și formulariul de protocol, ce să trimită fiecărei comune matere împreună cu pastorala de față.

Pentru de a preveni însă interpretări greșite din partea sinodelor parohiale electorale, oficiile parohiale să fac atente, că în protocolul sinodului parohial cstraordinariu alinea a doua, textul pus în parantes, numai atunci are să se folosască, seu adecă, lista membrilor indreptățiți la alegere numai atunci pôte fi luată sub revisiune și satorită de nou, când astfeliu de listă nu ar fi fost satorită prin sinodul ordinaru la începutul anului curgătoriu, seu dacă ar lipsi dēnsa din orecăreva causă, — în tôte celelalte casuri alegerea se face pe basa listei satorite mai nainte, care neschimbată rămâne în valōre pe anul întreg 1905.

Împărtășindu-Vă binecuvântarea arhierescă, sum

Caransebeș, din ședința plenară a Consistoriului eparhial ținută în 7 Novembre 1905.

Al tuturor voitoriu de tot binele

Nicolae Popea m. p.
Episcop.

Împărțirea diecesei în 20 cercuri electorale pentru deputații mireni

Nrul cercului electoral	Locul scrutiniului	Numele comunelor aparținătoare la acest cerc electoral	Numele și conumele comisariului cons.
I.	Valeaboului	Zăguzeni, Jupa, Prisaca, Căvâran, Tincova, Maciova, Peștere, Mutnicul-mare, Ohaba-mutnic, Zorlențul-mic, Rugi-nosu, Valeaboului, Rugi, Ohabița, Dălinesci, Apadia, Valeadenii, Brebul, Ezeriș, Soceni, Târnova.	Patriciu Drăgălina as. cons. și prof. dir. în Caransebeș
II.	Logoj	Logoj, Silha, Hezeriș, Tapia, Harmadia, Cireșu cu filia Măguri, Criciova, cu filia Nădrag, Crivina, Jdióra, Sacul, Jena, Gavojdia, Lugojel, Oloșag, Honoriciu, Satul-mic Ierendesci, Hodoș, Boldur, Sălbăgel, Zgribesci, Dragomimiresci, Scăiuș, Remetea-Pogănicu, Zorlențul-mare, Visag, Bărbosu, Dezesci, Furlug, Sacoșul-unguresc, Sinersig.	Titu Hațeg as. cons. și avocat în Logoj.
III.	Făget	Tôte comunele bisericesci ale protopresbiteratului Făgetului.	Coriolan Bredicean avocat în Logoj.
IV.	Buziaș	Jebel, Folea, Opațița, Birda, Sculea, Șoșdea, Șipet, Cadăr, Duboz, Blajova, Berini, Cerna, Stamora-română, Icloda, Unip, Uliuc, Dragsina, Sacoșul-turcesc, Vucova, Cheverșul-mare, Sărbova, Hitiăș, Racovița, Căpēt, Buziaș, Silagiu, Iersig, Vermeș, Valcapaii, Duleu, Valea-mare.	Ioan Marcu ases. consist. și învățătoriu în Becșa-montană.
V.	Ghilad	Tôte comunele bisericesci din protopresbiteratul Ciacovei	George Breban proprietariu mare în Ghilad
VI.	Vêrșet	Butini, Clopodia, Coștei, Ferendia, Fizeșiu, Gataia, Gherman cu filia Jamul mare, Ghertenis, Iabuca cu filia Meșiciu, Jamulmic, Lățunaș,, Marghita-mare, Marcovet, Percosova, Ramna, Ritișor, Șemlacul-mare, S. Janăș, Sălcița, Srediștea-mică, Vlăicovet, Voivodint, Jidovini.	Vladimir Spătariu avocat în Vêrșet
VII.	Iam	Iam, Ciorda, Vraniu, Răcășdia, Iertof, Vrăniuț, Petrila, Ciuchici, Nicolint, Rusova-nouă, Rusova-veche, Bêrlisțe și Mircovaț.	Dr. Ioan Nedelcu avocat în Oravița-montană.
VIII.	Sasca-mont.	Sasca-montană și Sasca-română, Macoviște, Ciclova-montană și Ciclova-română, Iladia, Socolariu, Potoc, Slatina, Bogodint, Boșneag cu filille Padina-Mateiu, Carlsdorf și Cărbunari.	Dr. Petru Cornean avocat în Oravița-montană.
IX.	Ovavița-mont.	Oravița-montană și română, Broșteni, Grovaț, Mărcina, Văradia, Căcova, Răchitova, Ticvaniul-mic, Agadici, Măidan, Forotic, Comoriște, Calina, Cârnecea, Secaș și Ciudanovița.	Ilie Trăilă avocat în Oravița-montană.
X.	Bogșa-mont.	Bogșa-română și montană, Vasiova, Recița-română și montană, Moniom, Călnic, Têrova, Domăn, Cuptore, Văliug, Gêrlisce, Goruia, Giurgiova, Jitini, Dognecea, Ocna de fer, Surduc, Doclin și Biniș.	Ioan Budințianu ases. cons. și adv. în Bogșa-m.
XI.	Caransebeș	Caransebeș, Bolvașnița, Borlova, Buchini, Cârpa, Cileni, Dalci, Poiana, Prisian, Rueni, Turnul, Zervesci, Zlagna, Verciorova și Iaz.	Ioan Bartolomeiu primariu în Caransebeș.

Nrul cercului electoral	Locul scrutiniului	Numele comunelor aparținătoare la acest cerc electoral	Numele și conumele comisariului cons.
XII.	Ohababistra	Ohababistra, Cireșabistra, Ciuta, Crâjma, Mal, Glimboca, Marga, Mărul, Obreja, Var, Zăvoiu, Valea-mare, Voislova, Ruscberg cu Ruschița și Loșnia.	Traian Barzu ases. cons. în Caransebeș
XIII.	Teregova	Teregova, Petroșnița, Bucosnița, Golet, Vălișora, Ilova, Sadova, Slatina, Armeniș, Feneș, Rusca, Luncavița și Verendin	Dr. Valeriu Olariu medic în Teregova
XIV.	Domașnia	Cornea, Cuptorea, Crușovet, Domașnea, Canicea, Cornereva, Bogoltin, Plugova, și Globurëu.	Constantin Pepa primforestierul al com. de av.
XV.	Mehadia	Mehadia, Tisovița, Plavicevița, Dubova, Ogradena, Eșelnița, Orșova, Jupalnic, Tuferi, Coramnic, Toplet, Bêrza, Pecenișca, Valeabolvășnița.	Dr. Ioan Popoviciu adv. în Orșova
XVI.	Prigor	Prigor, Rudăria, Pătaș, Borlovenii-noi și vechi, Putna, Mehadica, Globucraiova, Lăpușnicel, Pêrvova, Iablanița și Petnic.	Eustachie Popoviciu primforestier în Bozoviciu.
XVII.	Bozoviciu	Bozoviciu, Prilipet, Bănia, Gêrbovet, Dalboșet, Șopotul-nou și vechiu, Lăpușnic și Mocerîș.	Iancu Pirtea loc. c. și r. p. în Bozoviciu
XVIII.	Biserica-albă	Biserica-albă, Naidaș, Șușca, Pojejena, Coronini, Gornea-Liubcova, Bêrzasca, Sichevița, Straja și Grebenaș.	Ioan Roșu
XIX.	Alibunar	Alibunar, Uzdin, Seleuș, Săn-Mihaiu, Nicolinț, Petrovoselo și Dobrița.	Dr. George Miclea adv. în Alibunar.
XX.	Satul-nou	Satul-nou, Glogoni, Ofcea, Iabuca, Dolôve, Mramorac, Deliblat, Cubin, Omolița și Panciova.	Dr. Petru Pența avocat în Panciova.

Zidirea, întocmirea și decorarea din lăuntru a locașului dumnezeesc, cum o cere biserica și tradițiunea

(Urmare)

2. *Renesansa desvoltată* sau timpul înfloririi ei. Pentru dispozițiunea edificinului nu eră mai mult hotărâtoare șema basiliceii, ci tendința la un spaț cât se poate de mare și de luminat, care să facă asupra privitorului o impresiune grandioasă. De aceea se face corul lat, naia mijlocie și mai lată, pe când năile laterale, dacă există, de tot înguste. Sistemul cupolelor și al bolților semicilindrice se apleacă în tot edificiul. Decorațiunea, care nu stă în acord cu toată zidirea, ci se potrivește numai pentru locul, unde se află, e foarte avută; făcându-se după regulile arhitecturii antico-romane. Fațada nu porcede mai mult din planul fundamental, ci servește numai ca decorațiune externă a bisericii. Drept aceea se aplică la dânsa varii ornamente și forme arhitectonice, apărând fațada cu imposantele sale chenare orizontale, cu volutele și cotiturele sale multiple, drept iconă fidelă a exteriorului pretențios al renesanței acesteia. Ferestrele, cari au formă pătrată se încheie în arc rotund, iau însă adese și alte forme, bună-oară rotunde, ovale și a. d. a.

3. *Renesansa târzie*. Dela secolul 17 începe a început a degenera renesansa. Periodul acesta (până la finea secolului 18) se poate împărți în timpul stilului numit „baroc”, în timpul stilului „rococo” și în timpul stilului „al cozii”. O perioadă hotărâtă a domnienței stilurilor acestora însă nu se poate fixa, căci în ele nu iese pe față modul de zidit al unu; popor singurit, ci mai vârtos caprițul singuriților arhitecți.

Stilul baroc (curios), care își are originea în Italia, a păstrat formele principale și fundamentale ale zidirii antice, dispozițiunea antică a columnelor, sistemul cupolelor și al arcurilor etc., înavușind însă zidirea constructiv și decorativ cu detaluri nouă. Columnele antice s'au ornat cu dungi, frontonul antic s'a mai rădicat în sus și s'a arcat, fiind la culme adese-ori spart, așa, că numai cele două capite ale lui fără partea mijlocie se înalță în sus ș. a. d. Afară de aceea decorațiunea deveni mai vioaie. Ornamente de flori și de frunze, așa numite „cunune de fructe”, volute și rosete, apoi o ornamentică avută figurală se află pretutindene în și între structura arhitectonică.

Stilul „rococo”, a cărui patria e Franca eră o urmare naturală pe calea cea pezișă a stilului baroc. Predilecțiunea pentru forme noue, bizare nu mai cunoșteă margini, trecând cu vederea ori-ce lege. Cu „rococo” încărcarea de care dăm acuma la stilul baroc, și-a ajuns culmea. Toate liniile drepte se îndoesc, cele rotunde iau forma arcată; suprafețe netede, forme liniștite nu se mai aplică de fel. Edificele bisericesti se acopăr cu atâta mulțime de incolecitori, de volute varii, de draperii, de console spirale, de figuri fantastice cu aripe și fără de aripe. În toate pozițiunile posibile și imposibile, de dispar mai că cu totul formele fundamentale și în toată biserica nu dăm de alta decât de un conglomerat de ornamente de tot bizare. Fantasier, umorului și caprițului artistului îi eră permis a se mișcă liber și a formă forme după plac, deși locul eră locuința lui Dumnezeu. Dominațiua stilului rococo, care pentru edificii profane poate-că se mai potrivește, pentru bisericii însă de fel nu, cade la un loc cu a perucheii, din care cauză să și numește stilul acesta „stilul perucheii”. „Das Aufgebauschte, Gekräuselte und Gespreizte der Allongeperücke spricht sich auch im Stile aus”, zice Heckner.

În jumătatea a doua a secolului 18 arhitectura bisericii occidentale a intrat în altă fază. Sătui și desgustați de formele cele bizare și nenaturale arhitectii duceau dorul formelor celor simple, dând însă la aplicarea lor, într-o aspreală curioasă și clasicitate pedantă. Fiind în ochii lor îndreptățite numai formele antice, ei delăturau toate înnoirile renesansei, toate adaosurile ei decorative, cele bune și cele rele, aplicând numai forme, ce li-se părea academice corecte: Linii drepte predominesc în tot edificiul, toate încovăiturile și volutele să lasă de o parte, numai columnele sunt făcute în formă de spirală, având sucitura unei cozi, de unde stilul și-a luat și numele de „*stilul cozii*“. Bolțile sunt decorate cu ornamente în relief sau și cu icoane a fresco. Naia transversală lipsește adese-ori, iară *βήμα* se încheie într'un semicerc. Stilul acesta s'a cultivat cu deosebire în Franța, de unde s'a lătit apoi în tot occidentul.

Din bisericile zidite în stilul renesansei inducem din timpul renesansei timpurii: s. *Zaccaria din Veneția* (zidită de Martino Lombardo 1457—1515) și s. *Andrea din Mantua*; din timpul renesansei dezvoltate: bise. s. *Petru din Roma*, opera cea mai grandioasă a renesansei curate, apoi biserica s. *Michael din München* (1583—1591), și biserica s. *Paul din Londra* (1675—1710). Din timpul stilurilor baroc și rococo amintim bisericile: s. *Maria Novella din Florența*, s. *Gervasius și Protasius din Paris*, biserica *Teatinilor din München și catedrala din Passau*.

În secolul al 19 a început a pulsa în occident în special în Germania o viață nouă pe terenul artelor, dând primul impuls Ludovic I. regele Bavariei. Punând șnainte în cele patru biserici zidite de el modele fidele de stiluri creștine, a arătat, de unde trebuie să porceadă arhitectura bisericească, ca să corăspundă spiritului creștin. Drept aceea se și aplică în secol nostru mai ales în Germania și Austria la zidirea bisericilor romano-catolice și protestante stilul romanic și cel gotic, pe când la edificiile profane domnește și astăzi stilul renesansei.

(Va urma)

Varietăți

Consistorul plenar în ședința s'a ținută Luni în 7 I. c. a luat măsurile necesare pentru conducere alegerilor de deputați pentru congresul național-bisericesc și pentru sinodul protopopesc; a aprobat și a decis înaintarea la sinodul eparhial a propunerii senatului episcopesc referitoare la schimbarea Vilei diecezane din Băile Erculane cu casa de sub Nr. 484 a Comunității de Avere din Caransebeș și suma de 25.000 coroane. S'a decis mai departe, ca să se demonstreze în contra ultimelor ordinațiuni școlare ale Dlui Ministru de culte și instrucțiune publică și s'a efeptuit alegerea de protopresbiter a tractului Vârșeț în persoana candidatului Traian Oprea, paroh în Moldova Nouă.

Mănăstirea Sfântului Sava în Arabia?

Aproape toate foile noastre au adus știrea, că cunoscutul etnograf și istoric dl T. T. Burada din Iași a descoperit la mănăstirea Sfântului Sava o bibliotecă veche românească de prin anii 1600 și mai veche „*în Arabia într'un pustiu în apropiere de Marea-moartă*“. În forma aceasta au reprodus această știre până și foile noastre bisericești, în jurul cărora sunt grupați oameni, cari cunosc sau cel puțin *ar trebui* să cunoască geografia pământului sfânt. Faptul stă așa, că Mănăstirea Sfântului Sava (Mar Saba) se află în Valea Kidronului sau Vadi en-Nar, în apropierea Ierusalimului, așadară în *Iudea Palestinei* și nu în Arabia. Să vedem mai de aproape această mănăstire. La Mar Saba, duc trei căi, anume: două dela Ierusalim, iar a treia dela partea nordică a Mării-moarte prin pasul dela Ras el Feschcha. Ea zace într'un pustiu sălbatic și cu mulțimea de turnuri și chilii de calugări acopere o parte întreagă de stânci foarte greu accesibile, de jos până la vârful lor, o înălțime de 180 metri. Urzitorul acestei mănăstiri este Sfântul Sava, un învățacel al Sfântului Eutimie. Sava s'a născut cam pe la 439 în Capadocia. El a adunat un număr mare de anahoreți în jurul său, formând astfel o lavră cu regulile basiliane. A devenit apoi igumenul „*Sabaților*“, numiți după el, cu cari a combătut aspru pe monofisiții timpului său. A murit la anul 532 de moarte naturală în această mănăstire.

Colonia de calugări numără azi la 60—70 calugări, cari locuiesc în chilii proptite între aceste stânci pe stâlpi așa, că au aparența unor cuiburi de rândunele. Călătorii Ebers și Guthe în expediția lor de studii întreprinsă în Palestina au aflat 60 de eremiți de aceștia, între cari și doi ardeleni. Călugării trăesc și azi în absolută izolare de lume, în mijlocul atâtor sălbătăcimii, așa că prin abnegațiunea și curajul lor pun lumea în uimire. Hrana lor este de tot nepretințioasă, așa că se îndestulează numai cu pâne neagră, zamă acră, olive, ceapă, o jumătate de oranjă, un pătrar de alămăie, 6 smochine și un păhar cu vin. Carne nu mănăcă nici odată.

Dr. D. C.

Bibliografii

„**Luceafărul**“, revistă pentru literatură și artă, apare de două ori pe lună sub direcția d-lor A. Ciura, O. Goga și O. C. Tăslăuan, în Budapesta (IV, Molnár u. 10). Anul IV, Nr. 21 are următorul cuprins: *Răul din fire* (Ioan Slavici), *Cântec* (Zaharie Bărsan), *Rămăi* (Maria Cuțan), *Popa Tudor* (I. Agârbicean), *Glas din trecut* (Ioan Borgia), *Foi răslețe*, *Cronica*, *Dari de samă și Notițe bibliografice* etc.

*

Curs practic de **Geografie** pentru școalele populare, lucrat pe baza planului ministerial, în patru cercuri concentrice, de Iuliu Vuia, director și învățator. Cu numeroase ilustrațiuni. Editura Librăriei Ciurcu, Brașov 1905.

Concurs

Pe baza ordinațiunii Ven. Consistor diecezan dtdo 12 Ianuarie Nr. 4763 Sc. ex 1905 se escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc la clasa III-a mixtă de nou înființată în comuna **Răcășdia**, protopresbiteratul *Bisericii-Albe*, cu termen de alegere de 30 de zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană“.

Emolumentele: 2--3 [55]

1. Salar în bani gata 600 cor.
2. Lemne pentru învățător și școală 120 cor.
3. Pentru conferințele învățătoresci 24 cor.
4. Pentru adunarea generală 40 cor.
5. Scripturistica 20 cor.
6. Pentru servitorul școlii 60 cor.
7. Cortel liber în edificiul școlii!

Doritorii de a ocupa acest post, cari! pot fi și învățători și învățătoare, au a-și trimite recursele lor insruate conform Regulamentelor din vigoare la adresa comitetului parohial din Răcășdia prin oficiul protopresbiteral din Iam, având a se prezenta în vre-o Duminică sau sârbătoare în sânta biserică spre a-și arată desteritatea în cântare și tipic, dar numai cu prealabila incuvintare a protopresbiterului tractual, și nici cum în ziua de alegere.

Pentru prestațiunile făcute innainte în alte comune, comuna bisericească nu acordă nici un emolument. Din ședința comitetului parohialținută la sept. 1905.

Pentru comitetul parohial:

Emilian Novacovieiu invățător, preș. com. parohial
Nicolae Mergea notar com.

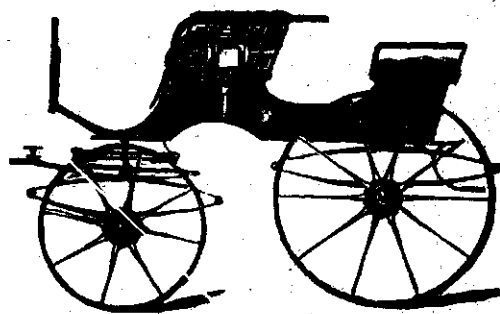
în conțelogere cu mine: *Filip Adam*, protopresbiter.

Telefon comitat. 467. Anul întemeierii 1895.

Iuliu Kardos

fabricant de trăsuri

Timișoara-Fabric (Temesvár-Gyárváros),
Strda „Trei-regi“ (Dreikönigsgasse)
Nr. 14. (Casa proprie).

Mare depozit de trăsuri noi și vechi. Lu-
crări de făurit, rotărit, lacuit și șelărit,
precum și reparături se primesc cu preț

ieftin

—12 [54]

„SALVATORIA“

INTREPRINDERE DE CREDIT VERȘET (VERSECZ) Str. Petöfi 69.

Împrumuturi-Hipotecare
pe pământuri și edificii:

3¹/₂ 5³/₄ 0

Pe lângă futabulare cu durată de 10—70 ani. Banca n'are dreptul a abzice împrumutul datorășului însă ori și când poate replăti restul.

Credit-Personal

pentru funcționari, comer-
cianți și industriași.

6-7

Pe lângă prenotare pe sa-
lar, giranti ori deposit de
hărți de valoare. Pe restimp
de 2—20 ani.

Convertire favorabilă al împrumuturilor vechi și scumpe. — Legături avantajoase cu primele bănci din țeară (între altele și cu institute renumite din Sibiu) și esternitate. — Prospecte și informațiuni pe lângă marcă pentru răspuns. — Reprezentanți reali primim în toate comunele. 1—26 [56]

Mersul Trenurilor

Valabil dela 1 Octomvrie 1905

Budapesta, gara de vest (ny. p. u.) — Verciorova

Stânga

Dreapta

P. I—III.	A. I—II	P. I—III	A. I—III	P. I—III	Or. Ex. I.	Stațiunile	Or. Ex. I.	P. I—III	P. I—III	A. I—III	A. I—III	P. I—III
630 829	940 249 350	1205 305 426	225 815 924	655 755 916	1130 443 545	p. Budapesta s. p. Timișoara-Josefin p. s. Logoj p.	1250 803 646	715 945 610	s. 705 507	115 750 620	630 122 1205	950 s. 1240 1100
147 712		836 800		102		s. Buziaș p. s. M.-Ilia p. p. M.-Ilia s. p. Buziaș s.		147			716	689 716
837 947 411 450 546 653	306 450	436 557 740 804 830 858 732	929 1020 1209 1230 1256 120	929 1042 1226 1251 112 139 239	547 632 828 853 907	p. Logoj p. p. Caransebeș p. p. Domașnia-Cornia p. p. Iablanța p. p. Băile-Erculane p. s. Orșova p. s. Verciorova p.	644 602 317 246 345 315 245	559 459 317 246 217 140 1250	502 400 s. 1057M. 1014 840 719	614 531 414 348 327 238 218	1203 1121 949 854 816 746	1043 942 752 715 644 605

Budapesta gara de vest (ny. p. u.) — Timișoara-Josefin — Baziaș

P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III	Stațiunile	P. I—III	P. I—III	P. I—III	P. I—III
655 605 617	1010 1025 1037	940 300 312	830 826 838	p. Budapesta g. de vest s. p. Timișoara-Josefin p. s. Chișoda p.	115 657 645	710 917 905	630 100 1243	715 805 753
	520		713	p. Buziaș s.	1030		1027	
618 645 930	1038 1105	313 340	838 904	p. Chișoda s. s. Jebel p.	644 616	904 837	1247 1219	751 723
		609 931	510	s. Boca p. p. Boca s.	930		981 609	510
650 701	1106 1118	342 354	905 917	p. Jebel s. s. Voitec p.	614 602	834 823	1218 1206	716 704
1017 340	855	701	1155 355	s. N.-Bocșa p. p. N.-Bocșa s.	340 1017		855	355 1155
707 808	1123 1236	404 520	921 1021	p. Voitec s. s. Vêrșet p.	555 451	820 716	1158 1054	654 552
1250 1220		1058 1027		s. Timiș-Cubin p. s. Panciova p.		330 341		135 155
341 330	830	155 135		p. Panciova s. p. Timiș-Cubin s.	745	1220 1250		1027 1058
818 845	1250 121	547 618	1029 1053	p. Vêrșet s. s. Iasenova p.	443 414	706 637	1049 1020	530 459
1120 256		832 1150	1255	s. Oravița p. s. Anina p.	225		820 444	345 1055
	444 820	1053 315		p. Anina s. p. Oravița s.		290 1120		1150 832
851 925	131 208	625 702	1058 1135	p. Iasenova s. s. Baziaș p.	406 323	630 550	1012 925	435 400

Observări: Oarele, ce stau de a stânga stațiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta, de jos în sus. Timpul dela 6 oare dimineața până la 5 oare 59 minute sara este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex. = Trenul Orient-Expres. A. = Tren Accelerat, P. = Tren de persoane, M. = Tren mestecat. În rubrica stațiunilor: s. = sosește și p. = pleacă.